

# BIJ HET ZAAD- EN ZAILINGENBEDRIJF VAN VALERE RAES EN ZOON BRANDT DE LAMP 250 MAAL !

## OF HOE DE SEIZOENEN OP DIT GENTS SIERTEELTBEDRIJF GEEN VAT HEBBEN

Het Gentse bedrijf Raes is aan de derde generatie toe. Het bedrijf dat eertijds startte op een bescheiden lapje grond heeft nu een oppervlakte van bij de 2 ha; 3500 m<sup>2</sup> glas plus een inpakruimte van 500 m<sup>2</sup> en burelen. De openluchtruimte wordt gebruikt voor de teelt van begonia's en de jaarlijkse aanleg van de proeftuin. Voor enkele jaren werd gestart met de belichting op kiemende en jonge begoniaplanten door middel van enkele lampen. Bij de uitbreiding van het zaaien van andere plantensoorten werd het systeem verder beproefd. De bekomen resultaten hadden als gevolg dat er nu een installatie van 250 belichtingslampen op het bedrijf werd in gebruik genomen. Een van onze medewerkers ging ter plaatse een kijkje nemen.

### 2500 FRANK PER NACHT

Het verbruik van 250 lampen geeft volgens gemaakte berekeningen een verbruik van 2500 fr. per nacht. Deze kostprijs is gebaseerd op een verbruik van 400 Watt per uur en per lamp en dit gedurende 8 uur per nacht. De prijs per kilowatt bedraagt iets meer dan 3 frank. Deze prijs kan nog lager gedrukt worden. Daarvoor zou volledig op nachttarief dienen overgeschakeld te worden. Principieel is hiervoor wel een akkoord met de electriciteitsmaatschappij. De uitvoering hiervan staat bijna op punt.

Daarmee zijn vanzelfsprekend niet alle kosten voor de belichting betaald. De aankoop van de lampen, de bijbehorende materialen plus de installatiekosten dient men hieraan nog bij te voegen. De totale kostprijs bedraagt om en bij de 2,5 miljoen frank. Dit komt neer op een kostprijs van 10.000 frank per geïnstalleerde lamp.

### PRODUKTIE

Er mag hier wel van een bijzondere investering gesproken worden. Dat de bedrijfsleiders hiervoor over een voldoende motivatie beschikken, is niet meer dan logisch. Om tot deze motivatie te komen,

vermelden we om te beginnen dat de heren Valère Raes en zoon Rudy een bedrijf uitbaten dat in hoofdzaak afgestemd is op het zaaien en de opkweek van jong plantgoed.

Het sortiment bestaat uit een grote verscheidenheid een éénjarige, tweejarige en eveneens doorlevende tuin- en perkplanten. Dit sortiment wordt jaarlijks aangepast en verrijkt met rassen die eerst in de serre en in de eigen proeftuin uitgetest werden. Op het bedrijf worden ook nog begonia's geteeld voor de knol. Hierbij komt dan nog de zaadproductie van deze Begonia Tuberosa.

Deze twee zaken omvatten echter maar een gedeelte van het productieproces op het bedrijf. Het hoofddoel is de verkoop van zaailingen en éénmaal verspeende tuin- en perkplanten. Een bedrijf dus van jong plantgoed voor de bloemeteelt.

### HET ZAAIEN

Een voorzichtige berekening leert ons dat op het bedrijf jaarlijks een 25 miljoen zaden tot kiemen worden gebracht.

Een heel grote arbeidsopslorpande activiteit, dat zaaien, hetgeen vroeger steeds met de hand werd uitgevoerd.

We schrijven wel «werd uitgevoerd», want de bedrijfsleiders hebben daar wel een oplossing voor gevonden. Dat idee komt uit een geheel andere branche. Door het inschakelen van een 6 watt-sterke motor, waaraan een injectienaald werd gekoppeld, kan men zoals men het wil noemen «mechanisch of half automatisch» zaaien. De voeding van de motor gebeurt elektrisch. Men gebruikt injectienaalden met verschillende openingen, dit volgens de grootte van de zaden die men zaait. Zo zal de opening van de injectienaald die men gebruikt om begonia's te zaaien -waarvan 1 gram zaad 30.000 tot 35.000 zaden kan omvatten - veel kleiner zijn dan

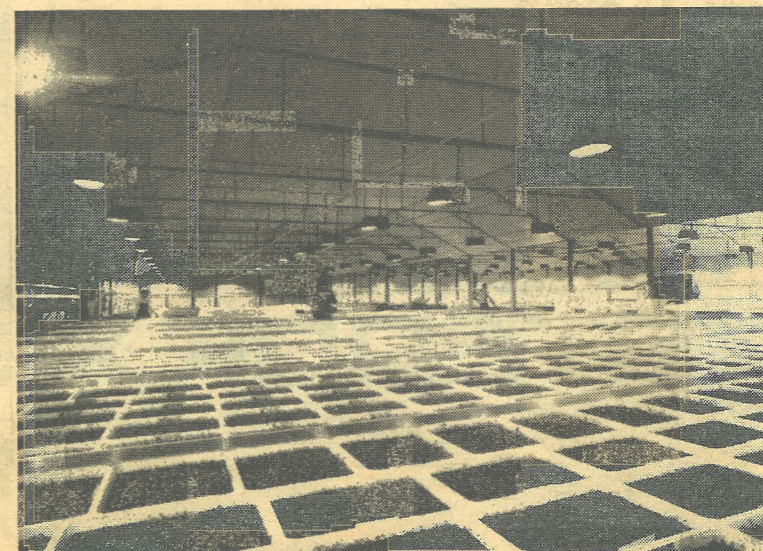
wanneer men bijvoorbeeld impatiens gaat zaaien, waarvan er ongeveer 1500 zaden in een gram kunnen geteld worden.

Deze nieuwe zaaiwijze heeft heel wat voordelen. Om te beginnen is er de grote arbeidsbesparing. Vervolgens is er de regelmatige spreiding van de zaden. Tenslotte kan men zo wijd en zo dun zaaien als men verkiest.

Het zaaien vindt plaats in de winterperiode, dit voor de éénjarige en doorlevende planten. De tweejarige planten -zoals de violen en de primula's -worden gezaaid in

natuur afhangen niet af. Men schept een zo volmaakt mogelijk groeimilieu. Men stelt een gepaste temperatuur in, de luchtvochtigheid wordt aangetast, voeding en water wordt volgens behoefte toegevend. Men geeft hierbij een voldoende sterke lichtintensiteit met gewenste lengteduur door middel van de lampen.

Op die wijze kan men de groeisnelheid plannen, de productie organiseren, een optimale groei bekomen, terwijl het ontstaan van ziekte toestanden tot



Zicht in de nieuw opgerichte serre, bezet met zaaitelen. De belichtingslampen zijn aangestoken.

de periode gaande van juni tot augustus.

De grootste vraag is in het voorjaar te situeren, zodat men in de winterperiode dient te zaaien. Dat impliceert dat men op een normale wijze de groei niet kan regelen. Men is dan ook beperkt in de productie. Dat is op het bedrijf opgevangen door het belichten van de gekiemde teilen en de jonge plantjes. Daarvoor de installatie van de 250 lampen op het bedrijf.

### GEPLANDE GROEI

Men wacht hier de groeiomstandigheden die van de

een minimum kan herleid worden.

### BEDRIJFSONTWIKKELING

Op het bedrijf werden in het verleden nog andere zaken uitgetest. Vermelden we om te beginnen de zaadteelt van knolbegonia, waarmee reeds in 1927 werd gestart. De initiatiefnemer was dan grootvader OMER RAES die in 1926 begonnen was met knolbegonia te telen. In 1960 volgde VALERE RAES zijn vader op. De teelt van de knolbegonia en de zaadproductie van de begoniazaden werd uitgebreid.

Valère had een zwak voor al wat mechaniek was. Zo noemde men dat in die tijd. Hij trachtte een systeem te ontwikkelen om de begoniaknollen mechanisch uit de grond te halen en te oogsten. Hoeveel uren aan dat rooistelsysteem gepend werd, is door niemand met enige benadering te bepalen. Een feit is dat zijn vrouw hem altijd kon vinden, was het niet op het bedrijf dan was het bij de rooimachine waar er heel wat gesleuteld en gehamerd werd. Eén feit is zeker; op het bedrijf werd de weg gevonden die geleid heeft tot het mechanisch oogsten van de knollen zoals die nu algemeen wordt toegepast.

De derde generatie met de zoon RUDY kwam op het bedrijf in de zeventiger jaren. Het klassieke patroon dat al jaren gevolgd werd, werd voor een groot stuk omgewerkt. Naast de teelt van begoniazaad en begoniaknollen werd het bedrijf meer en meer omgevormd tot zaad- en zaailingenbedrijf. Vanzelfsprekend dat op het administratief vlak een groot pak werk bijkwam! Het is normaal dat het bedrijf en de structuur in een zo lange periode is geëvolueerd.

Grootvader RAES begon met een klein lapje grond waarop een kleine kweekserre werd opgericht. Valère RAES verhoogde de totale oppervlakte tot 1 ha waarop 1700 m<sup>2</sup> glas in gebruik was.

De laatste cijfers vertellen dat het bedrijf 2 ha oppervlakte heeft. Hierop staan 3.500 m<sup>2</sup> glas, plus een inpakruimte van 500 m<sup>2</sup> en burelen.

De open lucht wordt gebruikt voor de teelt van de begonia's en de jaarlijkse aanleg van de proeftuin. Een bedrijf staat of valt niet alleen met kapitaal. Men heeft het wel nodig.

Het verstand, de ondervinding samen met de capaciteiten van de bedrijfsleiding zijn onmisbare factoren. Bij de Firma RAES zijn er beslist voldoende factoren aanwezig geweest. De huidige bedrijfssituatie is daar zeker het bewijs van!